

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)

1 iunie st. v.

13 iunie st. n.

Ese în fie-care duminică.

Redacțiunea în

Közép-utca nr. 395.

Nr. 22.

ANUL XXII.

1886.

Prețul pe un an 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$
de an 2 fl. 70 cr.
Pentru România pe an 25 lei

Costachi Negruzzi către Georghe Asachi,

asupra Teatrului Românesc în 1838.

Stimabilele dle Vulcan!

Scormonind prin diferite biblioteci a persoanelor culte, ce au binevoit a-mi da concursul lor, pentru a pute aduna cât s'ar pute mai multe documente pentru formarea unei mici istorii a Teatrului Românesc, dela nașterea sa și până astăzi, am dat și peste documentul ce vi-l trimit în copie, — și care mi-a fost pus la dispoziție de onor. d. Teodor Codrescu, vechiu profesor și literat din Iași. — Nu cred fără interes știrurile scrise de C. Negruzzi, și de aceea gândesc că ele vor fi bine primite de ceilalți. Eu însă, fiindcă nu doresc să am un fel de raport-articol, ce diare, după cât se vede din titlu, și după cât am văzut, eu numai transmit această parte privitoare la Teatru, fiind de-o parte ceea ce privește școlile în general.

Primiți etc.

N. A. Bogdan.

Etă mai întâu scrisoarea ce a însoțit raportul în chestiune:

***

Domnul meu!

Pe cât vremea și ostenețele blăstămatei catagrafii m'au ertat, m'am silit a răspunde dtale la scrisoarea alăturată cu relația stării școlilor care ai binevoit a mi-o împărtăși.

Mulțumind că nu m'ai trecut cu vederea, alăturerez brulionul celui răspuns, căci pe lângă alte lipse ce tragem prin ținut, apoi nici hârtie bună nu avem.

Aș dori să se dea acest răspuns într'un supliment al »Albinei.« ca să slugescă de dovadă considerației mele către adevăratul talent.

Nevrând inse a ave neplăcerea ce am avut cu cel trecut . . . . te rog arată-l censurei, care macar că iubeșce a găsi pete în sôre, cred că aici n'are ce clegi iscodi, pentru aceea m'am și iscalit cu mari slove.

De se va incuviința tipărirea lui, aș ruga să fie îndreptat de dta, ca să nu esă plin de greșeli și să sêmene lucrul unui analfabit.

M'am întins cam mult, și am fost pôte ceva aspru vorbind de teatru, dar dta simți și șcii proverbul: Bate șeua să înțelgă épa. De vor face nazuri la noi, trimite-l redactorului fôiei literare de Brașov.

Te rog aibi bunătate a-mi trimite »Alăuta« dela 15 iulie.

Umblând prin ținut, me silesc să fac ceva abonați. Sânt cu totă cinstea

Di meu

a dtale plecată slugă
Negruzzi.

21 iulie 1838.

P. S. De se va tipări scrisoarea către dta, te rog pătréză-mi vr'o doue exemplare.

***

Acum etă și raportul despre care fu vorba:

Într'una din vorbe de Teatrul Național început să se sânt a dtale prevedere și prin care ne-ai săvârșit în țara noastră ce a săvârșit prin țara noastră în Italia. Scormonind teatru' El sordina cu pruncii mei, frumoșii, ce în țara noastră — Holman — strîns (értă-mi me rog această comparație băbescă;) și unde avea trebuința de o bună căutare, de abia ivindu-se și-a stârnit în cap o drôe de dușmani strașnici și puternici: jumătate de logele rangul I, parte din benuaruri, ba încă dușmânia asupra lui începuse a molepsi și logele de sus, și amenința a se sui până la Paradis. Putea el să se împotrivescă la atăta vrăjmași? A trebuit deci să moră, și precum feciôra lui Euripid s'a săvârșit:

Trebuie să șcii, domnul meu, că noi sântem de o fire fôrte deșanțată: ne place a maimuți pe străni și a ne defaimă pe sine. Așu dar am fost pe rând turcomani, grecmani, sêu Domnul știe ce încă: acum din mila lui Ddeu sântem francesmani; pôte curênd vom trece și Manha în vr'un balon aerostatic, și atunci ne vei vedé anglomani.

Când la 1832, frații Furo au făcut la noi o sală de teatru, îți aduci aminte cum ne grămădiam! Ia intrat? Cum rîdeam când vedeam pe Piero mâncând lumina, și cum oftam vedênd manechimul lui Arlechin inproșcat dintr'un tun de lemn Buuuuuu! Șcii cum resună sala de aplause când jucă Mme Baptiste pe funie pasul numit: Nec plus ultra? Indată inse ce s'a represintat Vodevilul Derlindindin n'am vrut să mai vedem nici Piero, nici Arlechin, nici pasul numit Nec plus ultra: am cerut vodevile. Bietii francesi trebuiră să ne facă pe plac. O, atunci eră de minune! Niște versurile potrivite pe cadența unei galopade ne încântă. Arieta: Te souviens-tu, ne făcea să la-crimăm. Privind pe Grenadirul frances pe scenă, ne făcuserăm napoleoniști; am început a ceti pe Segur.

și de n'ar fi fost așa departe insula Elenei, în entuziasmul nostru am fi alergat, eșind dela reprezentație să desdropăm cenușa »marelui om« pentru ca s-o aducem s-o depunem sub clopotnița Trisfetitelor!

Intr'o asemenea esaltație aflându-ne am uitat că șuntem la Iași, și am început a pofti opere și drame monstruoase. Am omorît și pe Scrib, cum omorîsem pe Arlechin. Apoi cum socotia cineva ca să ne placă un teatru românesc?

Resónele noastre erau mai tot acele ce le avea parte din parterul Bucureștilor pe cari cu mult gust ni le spune un tiner poet român :

»Pân acum nu sînt nebună,« ȳice dna B. cãtrã dl A. care o intrã de a fost la reprezentațiile românești.

- »Pân acum nu sînt nebună, ca să hotãresc să merg
- »La un loc unde bacalii și cismarii toți alerg.
- »Fi Donc! cu astã idee pôte vrei ca să glumești?
- »La Paris se dau vr'odatã vovedile românești?
- »Caliope, Andronescu, se pot socoti actori,
- »Vrednici ca să mulțãmescã niște nobili privitori?
- »Ș-apoi ce să veđi acolo? Sã ascuți pe un actor
- »Care face românește declarații de amor!
- »Me horreur! — au ei idee ce va să ȳicã bon-ton?
- »N'ai auđit, soro dragã, cã lui Jean i ȳic Ion! etc.

ce mai pôte remãne cuiva a ȳice dupã asemenea resóne?

Un teatru unde merg bacalii,
unde se vorbește de amor românește,
unde lui Jean i ȳic Ion . . . ce grózã!

Pentru ca s'avenim inse un teatru național, pe care-l doresc cinci pãrți din publicul ce merge la teatru, ar trebui ca municipalitatea care dã pe an opt sute de galbeni să fie indatoritã a da odatã pe trei ani banii înainte, și cu suma astã cumpãrându-se de veci localul și zidirea teatrului, ar remãne acaret a statului. Atunci teatrul moldovean inchipuindu-și un vinit statornic dela inchirierea bufetului și a odãilor de jos, dela reprezentațiile pe sãrã a atãti Ercoli, fantasmagoriști, baletisti, danșai pe funii și alții cari plouã la noi, și alãturãndu-l pe lângã vinitul abonamentului și a antrelui, ar putã ține actori și un conservator pentru invetãrea lor; ar putã cel puțin de doue ori pe sãptãmãnã represintã piesele sale, piese alese și potrivite cu gustul publicului, elegante nu triviale, comice nu bufóne (cãci românul nefind mãscãriciu, nu-i place bufoneria,) tragice nu sãngeróse, fãr a fi impenate de-ocãmdatã de cãnticele, cãci nu vrã cãntec moldovênul pentru cã n'are poftã de joc.

Èr cãt pentru a șesa parte a publicului teatral, pentru lumea frumósã (le beau monde,) de vreme ce trebuie numai decãt un teatru frances, te intreb, care trupã, d'al de care am avut pãn acuma, n'ar fi bucurósã și mulțãmitã a jucã cãnd i se va da gratis sala teatrului, beneficiul balurilor mãscuite, decorurile și celelalte accesorii? Apoi dupã trei ani, municipalitatea va putã erãși da cãte 400 galbeni unei trupe strãine sãu românești, și isprava acestui proiect ar fi cã:

Statul ar avã o salã de teatru, publicul o petrecere care sã-i imprãscie alte gãnduri rele.

Municipalitatea un folos de 400 galbeni pe an.

O trupã româneșcã s'ar formã, și de actori strãini n'am duce lipsã.

Aș avã să mai ȳic ceva, dar vãd cã abiã mi-a ramas loc spre a ve renói sentimentele deosebitei mele considerații cu care am plãcere și cinste a me insemnã,

A dtale

prã plecatã și supusa sãgã

C. Negruzzi

mãdular obșteștii obiçinuite sãdãmãri

D. Sale Agãi Gheorghe Asachi, cavalier ș . . .

21 iulie 1838. st. v.

Pe-a visurilor....

Pe-a visurilor mele cãi
Tu tainic ai cãlcat,
Dorind, ca vecinic sã-mi remãi
Chip dulce neuitat.

Al dorurilor mele glas
Tu nu l'ai ințeles,
Dar pentr-aceea mi-ai ramas,
Chip drag ce-l vãd ades.

Il vãd în vis, neastẽmpãrat,
Cu dorul seu pribeg,
Cercãnd în lume nencetat,
Chiemãndu-me cu drag.

Pe-a vieții tainice cãrãri,
Odihnei loc aflãnd,
Și mãngãere 'n supãrãri,
Dar doruri suferind.

Cãci ah, cãnd maicã-ta în chin
La vietã te-a adus,
Prin dulce-amarnicu-i suspin
Sã ne iubim a spus.

Lucreția Suciu.

Fata popii.

— Roman în 2 tomuri. —

(Urmare.)

La auđul acestor vorbe, nunumai prota, dar și tãtata fetei se mirã grozav. El șcicia din capul locului, cã fiicã-sa are sã respingã pe Zenobie, dar nu se așteptã de fel la respunsul cã ea nu se mãritã.

Acest respuns inse i viniã bine la socotelã, cãci nici el nu-l voia pe nepotul protopopului și acum avea o scusã bunã, acum putea sã ȳicã acestuia:

— Veđi, ea nu se mãritã dupã nime, prin urmare nu te poți supãrã, cã nu vrã pe Zenobie.

I-a și ȳis vorbele acelea, cãci Rachila aflã cu cale sã iessã, ne mai putẽndu-și conteni mãnia.

Pãrintele protopop auđi uimit cea ce i se ȳise. El nu erã obiçinuit ca cineva sã respingã propunerea lui, cãci avea d'a face totdeuna cu ómeni cari atẽrnau dela el. Intre aceștia inșirã și pe popa Tanase, nici nu visã dar sã pãțescã așa.

În clipita întẽie se mãniã foc și fața-i se fãcũ roșie ca racul. Ochiu-i asvãrliau schintei, peptul i se sbãtea și buzele-i tremurau de ciudã. Voiã sã vorbeșcã, sã-i trẽntescã niște vorbe; dar numai decãt i plezni prin minte, cã prin asta ș-ar primejdui scopul. Vorba veche: cãte cuvinte le ȳici, le vinđi; cãte nu le ȳici, le cumperi. Iși inchise gura cu sila și ca sã nu pótã vorbi, duse poculul plin la buze și beũ fãrã ca sã ciocnescã cu popa.

Apoi incepũ cu liniște silitã:

— Chiamã pe epitropul!

— Nu-i acasã, s'a dus la tãrg sã-și cumpere viței.

— Vini-va pe sãrã?

— Așã cred.

— Bine. Așã darã voi face mãne investigația. Trimite criznicul prin sat, ca ómenii sã fie mani acasã. am s'ascult o mulțime.

— Dar ai ȳis cã nu vei ascultã.

— Gura ȳice, gura minte cã eu ș-am prop sã e invoieilã, n'ați primit-o.

— Eu?
 — Flică-ta.
 — Dar...
 — Decă în casa ta sînt numai astfel cinstit, nici nu poți cere ca să te mai cruț. Voi ține investigația cum mi-a rînduit consistoriul și te-o face de rușine înaintea poporului.

— Te rog!
 — Vorbe de clacă! N'ai ce te rogă. Sînt mai trăit în lume, decăt să fac ceva pentru ochii tei frumoși!

— Dar eu...
 — Am voit să ncheiu cu tine un tîrg, dar tu m'ai pus în cumpenă cu flică-ți.

— Dar n'o pot sîlt.
 — Nu!? Bine! Nici nu poftesc. Fă ce vrei: eu încă voi face cum m'a tăia capul.

— Lasă-me să vorbesc întîiu cu Rachila, să-i spun cum stă lucrul!

— Du-te și-i vorbește! Îți dau un cias, pân' atunci m'oi odihni, că-s obosit. Pent'asă flăcuri trebuie să ostenească eu în căldura asta p'aici, bolnăvicios cāt abia-mi tîreiu țilele!

Sfinția sa mai murmură niște cuvinte, dar popa Tanase nu le mai aude, căci grăbi la fiica sa, să-i spună primejdia, cu care-l amenință protopopul.

O căută în odaia ei, dar nu o găsi acolo; se duse în grădină și o zări ședînd la umbră.

Din ce dedea a se apropiă, îl cuprindea o spaimă tot mai mare, că nu va pute să isprăvescă bine.

Ajuns la ea, dînsa-l întrebă:

— Dar grătorul ce face? Adeca el a venit în pețite!? Cine-ar fi gîndit!

— Vinit-a el și pentru altă-ce, bată-l locarea lui să-l bată! Om de nimica ce este.

Apoi icepă să povestescă totă treba: după aceea încheiă astfel:

— Acuma etă-me-s în corn de capră!

Rachila-l ascultă cu luare aminte. Fața ei acuză înroșia, acuză gâlfeșia și 'n cele din urmă dîse numai atîta:

— Ticălosul!

— Ce să facem? Eu nu vreu ca tu să te jertfești pentru mine; dar decă nu-i facem pe voie, me prepădește!

Rachila tăcu un minut, apoi silindu-și un suris pe buze, întinse mîna părintelui său și-i răspuse:

— N'ai frică, tată! Te-o scăpă.

— Cum?

— Haid să mergem la prota.

— Dă-i pace, că dîrme!

— S'a sculă el bucuros pentru ceea ce am să-i spun.

— Ce?

— Că me mărit după Zenobie.

— Te măriți? Dar nu-l iubești!

— Ba mi-i drag ca sarea 'n ochi.

— Care va să dîcă, te jertfești pentru mine. Ț-am spus că nu primesc asta. Mai bine să pieră totă averea mea, cu purcel cu cățel, decăt să te vîd nefericită.

— N'avé frică de mine, tătucă dragă! Șii că ai o față cuminte. Voi face ca totul să fie bine și să remănă și capra și curechiul.

— Cum?

— Lasă pe mine! Dar acum haidam la prota să-i urăm »bună dimineță!«

Și dînsa îl apucă de mîna și-l duse mai mult cu sila în casă, unde prota tocmai golise cea din urmă picătură de vin.

Popa Tanase băgă de sîmă acêta și n'ainte d'a începe să vorbească, luă iéga și o duse s'o umple.

Până cînd el se rentorșe, Rachila și spuse protopopului că s'a gîndit mai bine și că primește să fie nevêsta lui Zenobie.

— Așă-i bine, — răspuse el plin de bucurie și-apoi drept iubire părintescă, i sărută fruntea.

Tocmai atunci intră și părintele Tanase, carele vîdînd ceea ce se 'ntîmplă, pricepă îndată că prota știe totul și astfel dînsul n'are să mai dîcă nimica

Gîndi dară, că va fi mai bine să umple pocalele și ridicînd unul, grăi:

— Intr'un cês bun!

— Să dea Dumnezeu! — răspuse prota și ciocniră.

Rachila i aruncă o primivire plină de dispreț, pe care înse prota n'o vîdă; apoi eși.

— Acuma dară, — reluă vorba prota, — se 'nțelege că n'am să fac investigația. Voi raportă consistoriului, c'am eșit în fața locului ș-am stat aici o țî, dar nimene n'a vinit să spună la protocol plîngerea sa; prin urmare se vede, că totul a fost numai o minciună.

— Îți mulțămesc.

— Acuma, ca totuș să fac ceva, haid să visităm șcôla!

— E de prisos să mergem acolo, mai bine să chiemăm aici pe 'nvêțătorul.

— Bine. Dar șcôla și școlarii?

— E timpul lucrului și nu pré umblă copú la șcôla. Putem isprăvi și cu 'nvêțătorul. L'oi chiemă.

— Nu-mi pasă. Spune s'aducă lista copiilor îndatorați să umble la șcôla.

Popa Tanase făcu din cap și eși să trimită pe cineva după dascălul.

Acela eră tocmai în cărcimă și neșciind cine-l poftescă, nu voia să vină, că lui nu-i porunceșe nici vlădica. Dar popa Tanase i trimise vorbă și a doua ôră, că nu vlădica, ci protopopul îl chiamă. Acêta vorbă apoi avu urmarea dorită. De vlădică nu se spăria, dar auzînd de »protopopul,« par că se trezi cu totul și dîse liniștit:

— Asta-i altă căciulă. Me duc.

Și luându-și de acasă lista școlarilor, grăbi la protopopul. I sărută mîna cu smerenie și dîse:

— Am audeț, me rog, tocmai acuma c'ați sosit și am grăbit să ve sărut mîna.

Protopopul făcu o față strașnică, își increți fruntea și ridicîndu-și sprincenele, îl privi săgetător.

Apoi se resti:

— Mîi, tu ești beat!

Dascălul se cutremură, dar se reculese iute și c'o obrăznicie grabnică răspuse:

— Să me bată Dumnezeu, d'am bîut o picătură de vin sîu de rachiu!

— Dar abia poți sta pe picior!

Popa Tanase credu cuvințios să vină intru ajutorul bietului om și dîse suridînd:

— Frica îl face astfel, reverendissime!

Protopopul repuse dascălului:

— Ce te temi de mine, prostule!? Că dîră nu sunt eu mîncător de ômeni.

(Ba ești mai reu decăt aceia! — gîndi invêțătorul, înse nu cuteză să dîcă nici o vorbă.)

— Adus-ai lista școlarilor? — urmă erăș protopopul.

— Adus, me rog. Polțiți!

Protopopul o luă în mîna și cetînd-o dîse:

— Opt-țeci și cinci de școlari.

— Da, me rog.

— Din aceștia treizeci și șapte sînt însemnați »ca iertați«... .

— Adecă să nu umble la șcôla, me rog.

— Cine i-a iertat?

— Eu, — duse popa Tanase.

Protopopul aruncă popii o privire foarte vorbăreț. Acesta i dicea: »Adeca tu ai primit parale și mie nu mi-ai dat nimica!»

Popa înțelese 'ndată gândul protopopului și grăbi să-i dică:

— Tocmai voiam să te înștiințez.

— Bine, — răspuse prota.

Apoi întorcându-se spre învățătorul, urmă:

— Țăra patru-deci și opt nu umblă la școlă.

— Așa-i, me rog.

— Bine. Dar decă din opt-deci și cinci, trei-deci și șapte sunt iertați, Țăra patru-deci și opt nu umblă la școlă, atunci pe cine înveți tu?

— Pe nime, me rog!

(Va urmă.)

Iosif Vulcan.

Balade populare.

— Din giurul Năsăudului. —

III.

Vêlfu.

Țușu-s'a Vêlfu la vie,
Mândra-l așteptă să vie;
Da 'ntre Nistru și 'ntre Prut
Vêlfu ciuma o-a vâcut
Cum viniă drumul mușcând.
Din picióre scâpêrand.
Vêlfu murgul l'a oprit,
Cătră ciumă a grăit:
— »D'unde vîi, mătușe dragă,
Unde mergi așa de grabă?»
— »Vêlfule odorul meu,
Eu vin dela Dumneșeu
Să iau sufletul teu.»
El din graiu așa dîcea:
— »Mătușică draga mea.
Ia calul și armele
Și-mi lungeșce dîlele:
Pân-oi scrie-o cărticea
La dómna Ilișca mea:
Să-și mărite fetele,
Că rămân sermane. . .
Să-și însóre ficiorii
Cei 'nnalți ca paltinii
Și frumoși ca păunii,
Și de cumva o-ar peți
Ea să pótă credinți,
Că și eu am credinți,
Când cu tine m'am lînit:
Cu un stênjin de pămênt
Și nu ne-om vedé mai mult.»

Iuliu Bugnariu.

Despre colorile florilor.

După Iuliu Klein.

Când primăvera soseșce, florile, aceste fiice frumoșe ale dînei Flora, infloresc răspîndind miros și făcînd plăcere fie-cui. Cum ne bucurăm primăvera de modesta viorea, cum ne bucurăm vîra aflându-ne pe câmpul verde, între mii și mii de flori.

Și în plăcere și în suferință ne adresăm cătră flori, prin ele ne exprimăm simțemintele.

În ziua de ađi florile intru adevêr jócă un rol însemnat nunumai în viața individuală, ci și în viața poporelor, așa încât și din punct de vedere economic

merită atențiune. Abiă există o festivitate, fie cea familiară seu națională, în care să nu jócă rol florile. E interesant ce dîce cu privire la aceste contele August Zichy despre Japonesi, cari din plăcerea ce au față de unele flori, țin serbători deosebite.

»Nu înzêdar au devenit Japonesi grădinari renumiți; căci nu este popor, care să se deslêteze mai mult în flori, și care să le cultive cu mai mare plăcere. Fie-care flóre își are locul seu anumit de prăsi-re, unde pe timpul când infloresc inundă mulțime de ómeni. Primăvera de timpuriu infloresc prunii, mai târđior se fac pelegrinaje la ciresii împodobîți cu flori, apoi urmêză cameliile și azaleele, cari flori sînt admirate cu adevêr de Japonesi. Junie e luna glycinelor și irideelor, care mai cu semă sînt flori plăcute și pentru ele mulți fac excursiuni în grădina așa numită »Grădina Irídeelor.« În genere acêsta grădină nu e mare și locul cătră care țințese cu toții, e țermurea unui lac; în lac sînt mai multe insule împreunate între olaltă și cu țermul prin podurele. Ici căsuțe, colo cărărușe șerpuitoare, arborei pitici, dar minunea minunilor în fundul lacului nu undeșce apă, ci numai iridee înfloritóre. Și florile-s desc, flóre lângă flóre, ici violete, colo rose, mai colo altele albaste și albe, clasificate și ordinate după colóre, încât din depărtare apar ca niște unde crețe. Privitorii pe cărările strînte se imbulzesc, musica sună, prin chioscuri lumea-și petrece și toți se delectêză intr'acest prospect intr'adevêr frumos.*

Așa serbătorese Japonesi florile — și noi asemenea. — Noue încă ne causêză multe plăceri când infloresce plăcuta lăcimióră (*Convallaria majalis*), o rupem din pădure și ea ne umple casa de miros; când infloresc rosele, cercetăm cu plăcere grădinile cunoscuților noștri și ne bucurăm decă ne putem întorce acasă cu un buchet mirositor.

Rolul ce-l jócă florile la poezi imi pare de prisos a-l aminti. Decă voese să scriu frumos, scriu »înflorilat;« de flori lęgă concepte, simțeminte. Ba florile șeu șă și grăescă, și »limba florilor« precum se dîce: face adeseori serviții bune pentru de a puté exprímă simțemintele.

Dar eram p'aci să uit, că m'am abătut dela tema ce mi-am propus, deórece voese cu totul din alt punct de vedere a vorbi despre flori. Și ori cât de seducătóre pare a fi direcția începută, trebuie să o las la o parte.

I. Despre materia colórei la flori. **

Plăcerea ce o simțim față de flori, pe lângă mirosul plăcut și forma lor diferită, își află espicarea mai vîrtos în colorii. Colórea e cea care face observată planta din o distanță mai mare Pe lângă colórea verde, care e predominantă la plante, florile ni se arată (apar) de regulă în diverse colorii, acêsta e cauza prin care le putem distinge dintre alte plante verđi. Arare ori aflăm flori și de colórea verde; și chiar pentru colórea lor abiă le luăm în considerare. Decii colórea verde a florilor ni se pare, că jócă un rol subordinat, inse cu atăta e mai ponderósă, în genere pentru plante, cu cât părțile verđi au cea mai mare însemnătate în viața lor. De multe ori înainte de înflorire, florile se vêd a fi verđi, și numai târđiu își recapêtă colorile caracteristice, din ce se vede apriat, că colórea verde e basa multor colorii. Și din acêstă legătură ce există între colórea verde și între colorile adevêrate a florilor, e de lipsă să facem cunoștință mai întéiu cu colórea verde a plantelor, pentrucă acele părți, cari conțin materia verde

* Földrajzi közlemények T. VIII. pag. 105.

** Pringsheim Jahrb. f. W. Bot. III. pag. 59 și Weiss Allg. Bot. I. pag. 125.

PRIETINELE.

împlinesc funcția cea mai ponderosă în fiziologia plantelor.

De unde vine, că colorația plantelor e peste tot verde, eră a florilor atâta de diferită?

Ca să putem răspunde la întrebarea asta, trebuie să examinăm construcția internă a plantelor. Inseamnă numai cu ajutorul microscopului o putem face.

Decă examinăm ori care parte a plantei cu microscopul, înainte de toate ajungem la rezultatul, că corpul plantei nu stă din părți omogene, ci din o mulțime de părți mitite, asemenea unor camere, cari se numesc celule. Celulele sunt diferite atât în plante deosebite, precum și în unele părți ale unei și aceeași plante, numai în mărime și formă, ci și chiar în conținut, după funcțiunea ce au a împlini în viața plantei respective. — Pe noi ne interesează mai de aproape conținutul celulelor, pentru că aici aflăm și materiile acele, din cari se nasc diferitele culori ale plantelor.

Decă tăiam o bucată fină, transparentă din o parte verde a plantei și o examinăm cu atenție cu microscopul, găsim în celule o mulțime de corpuri mărunt, solide, verzi, dela care provine colorația verde a plantei respective. Corpurile aceste verzi de comun sunt rotunde sau în forma linte, dese în număr mai mic sau mai mare, în celule, și se numesc globulele de chlorophyll. Crescând celulele, globulele acestea încă se sporesc astfel: întâi cresc în lungime, mai târziu se contrag cam pe la mijloc și în fine se despart în două globule, cari erăși au proprietatea de a se descompune de nou.

La unele plante inferioare, chlorophyllul obține și în altă formă; așa d. e. la o algă, ce se află în ape dulci numită Spirogyra: chlorophyllul formază o panglică (primă) frumoasă cu margini în forma brodarfei, învârtită ca o spirală în giurul celulelor.

Marea însemnătate ce au acele părți verzi în viața plantelor, zace ascunsă în mecanismul miraculos al globulelor de chlorophyll. Intru adevăr e lucru de admirat, — când cugetăm, — cum îndeplinesc o atare activitate, dela care depinde numai viața plantelor, ci și a noastră, globulele ce le aflăm în celulele plantelor verzi. Precum toate ființele viitoare, așa și plantele, folosesc nutreț pentru a pute crește și pentru a se desvoltă; din acest punct de vedere absorb diferite materii din pământ, din aer, precum și anumite părți din apă pe cari asimilându-le le folosesc spre susținerea și dezvoltarea lor proprie. Acidul carbonic, apa și câteva sări minerale, ce conține pământul sunt cele mai însemnate între aceste materii. Planta verde, are putere a preface așa numitele materii anorganice în materii organice cu mult mai complicate decât cele mai înainte amintite, pentru exemplu amidul, sacharul, uleiul și materiile albumine. În această asimilațiune globurile chlorophylle jocă rolul cel mai ponderos, pentru că asimilațiunea se desvârșește prin ele. Globulele de chlorophyll au înfluiță vedită: examinând cu microscopul aceste globulele, vom afla, că în interiorul lor conțin amid. Acesta este primul produs, ce s'a dezvoltat în chlorophyll din amintitele părți anorganice (acid carbonic, apă și sări minerale.)

Decă cercăm amidul în cantitate mai mare în ori care parte a plantei, aflăm că acela se formază prima dată în părțile verzi a plantei, anume în chlorophyll, din care numai după aceea străbate în cele părți, cari le folosim noi ca alimente — fie în sămânța de grâu, din care se macină făină de pâine sau în cartofi. Acesta demostrează ce rolă ponderosă jocă chlorophyllul în viața plantelor, ba chiar și în a noastră, de și amidul nu se dezvoltă pentru noi, ci pentru creșterea și conservarea plantei.

Ponderositatea chlorophyllului e însemnată și în altă privință: densul pe lângă dezvoltarea amidului, îndeplinește încă o funcție, care ne interesează mai de aproape. Planta verde descompune acidul carbonic sbeut ca nutreț; carboniul îl obține, oxigenul îl delătură, îl respiră; adică dă atmosferei acel element, care e necungurată de lipsă pentru respirarea noastră. Așa dară respirarea plantelor verzi are înfluiță foarte însemnată asupra vieții animalice, pentru că animalele în continuu respiră oxigen și respiră acid carbonic. Acidul carbonic, e gaz nădușitor și după cum șcim în genere e stricăcios vieții animalice: pentru aceea șntem datori a prețui plantele verzi sau mai bine celulele, cari conțin chlorophyllul și cosumă acidul carbonic, dându-ne în locul acestuia oxigenul. Decă deodată ar peri totul ce e verde, adică plantele ce conțin oxigen, acidul carbonic s'ar înmulți în așa cantitate pe fața pământului, încât viața animalică ar fi imposibilă. Nu înzadar, colorația verde este simbolul speranței, pentru că până există în plante această coloră, până atunci avem speranță, că viața omului și a animalelor nu se va stingea.

După aceste putem trece la culorile adevărate a florilor. Să căutăm au ore și dese o așa mare însemnătate în viața plantelor după cum ne-am putut convinge despre aceasta la colorația verde. Decă vom privi marea variațiune ce au florile în culori, am pute crede, că florile compuse fiind din materii diferite, aceste aduc la ivelă culorile corespunzătoare, pe când natura dă aceste culori varii florilor pe cea mai simplă cale. Așa de tot vom aminti, că materia colorică o aflăm în celule corespunzătoare la flori și în o parte e asemenea colorăi verzi obvenind în forma de corpuri solide mărunt, de altă parte umple celule respective în formă de fluid colorat. Adeseori se întâmplă, că se imbină globulele de o coloră cu un fluid de altă coloră și așa de odată produc culori amestecate.

Scrutând coloră albă, acest simbol al inocinței, aflăm că densa provine din lipsa materiei colorice și nu din combinațiunea mai multor culori: în celulele unei flori albe vom afla numai umedela albă, cătră care se adaugă încă și aer intercelular. În alte culori, cum e coloră galbenă, orange, de comun obvin globulele solide; în cea roșie, violetă și vînătă tot deuna aflăm un fluid de coloră asemenea: în cea galbenă după cum am șis obvin părți și fluide și solide, ceea ce în coloră roșie, violetă și vînătă arare ori se pôte observa.

Globulele ce produc coloră orange, sămână cu globulele de chlorophyll, cari altcum pot fi și triangulare, ânelate, firöse, ascuțite și cari după cum s'a observat, provin în unele cazuri din transformarea testiculelor chlorophylle. Forțe de multe ori coloră orange provine din amestecarea fluidului roșietec și galben în aceeași celulă (Zinnia, Cannă.)

Materia colorăi galbenă obvine în asemenea corpuri ca și cea orange; între coloră orange și galbenă nu putem pune hotar anumit. În unele cazuri, precum de exemplu florile de coloră paiului și lămăiei, celulele-s pline cu umedela galbenă (soiul de Georgină galbenă.) Materia colorăi vînete, violetă și roșie lără excepțiune obvine mai totdeuna ca fluid, și coloră respectivă depinde dela desimea și săturarea fluidității. Coloră roșie ca focul, de multe ori este ca amestec a două culori, în așa formă, că șirurile celulelor în petalele flôrei respective obvin unele altele, parte fluid roșu, parte galbeniu.

Colorile întunecöse, cum e brunetă, sură, neagră etc. depind dela fluidele parte vînete întunecöse, violetă sau roșie, parte dela culori amestecate astfel.

că celulele părților respective conțin fluid de coloră intunecată (adeseori violete, rare ori roșie.) Esecționalmente coloră negrie provine de acolo, că celulele conțin pe lângă un fluid violet și globurile de coloră roșie: pentru esemplu planta Adonis autumnalis, care se găsește prin țărini pe acărei petale roșii intunecate se află o petă neagră.

Dacă obvin în fluid violet intunecos și globurile galbene, séu dacă aceste doué materii coloritóre-s divise între celulele aședate peste olaltă, se naște coloră brunetă intunecată.

Din tóte aceste se observă, că natura prin câteva materii coloritóre, fluide și solide, póte produce diferitele colori în flori și nuanțele minunate din o coloră într'alta, după cum sânt împărțite materiile colorilor.

(Va urmá.)

Mihaiu Pêrvu.

Doine și hore din Ardeal.

— Din ținutul Borgoului —

XXVI.

Măi badiță badițele
Mi-ai furat mințile mele,
Și cu dorul m'ai lăsat,
Tot în jale și bânat,
Fără frică de păcat;
De păcat de Dumnezeu,
De greu jurământul teu.
Dară Domnu-i cu dreptate,
Reu me tem că el te-a bate,
Nu mai bine nici mai reu,
Făr cu jurământul teu;
Nici cu-o botă peste șele,
Fără cu-atale greșele.

XXVII.

Mândră mândrulița mea,
Frumos eu că te-aș rugá:
Te-aș rugá cu lacrimi dulci,
Dragostea să nu ți-o uii;
Te-aș rugá cu lacrimile,
Dragostea să nu se spele,
Că trăesc în mare jele;
Tot în jale și urit,
De când noi ne-am despărțit.
Și cine ne-o despărțit,
Fie-i mórtea de cuțit;
Și cine ne-o depărtat,
Aibă mórte cu păcat.
De ne-o despărțit máta,
Fie-i môle perina,
Cum mie-mi e inima!
De ne-o despărțit vr'o fată,
Perire-ar nemăritată,
Ca mǎrgéua ne 'nșirată!

XXVIII.

Bade asta n'am gândit,
Pe lume și pe pământ
Că-avea dorul sfêrșit,
Dragostea noastră urit
Și c-acest páhar l'oi bé
Și de tine-oi remăné:
D-am beut páharul plin,
De tine ca să remán;
Ș-am beut páharul ras,
Bade de tine-am remas,
Cu suflețelul tot ars.

XXIX.

Mândră când gândesc la tine,
Pică carnea depe mine,
Fața mi se gălbinește,
Înima mi se topește,
Ca untura cea de pește.

XXX.

Bade, badișorul meu!
Ascultă-me ce-ți spun eu:
— Dorul de dumineca,
Ce-l trag pentru dumnéta,
Cine nu vré a mi-l crede,
Nu mai calce érbă verde!
Calce pe pământ uscat,
N'aibă parte de 'nsurat!
De 'nsurat, de cununie,
Pentru ce nu-mi crede mie.

XXXI.

Șcii tu bade, șcii tu bine,
De n'ar plânge inima,
Nici ochii n'ar lacrimá;
Dar inima 'ncepe-a plânge,
Cu ochii nu poți învinge.

XXXII.

Déc-aș fi o pasérea,
Aș sbură la mândra mea;
Pasérea nu pot să fiu,
La mândra nu pot să viu.

XXXIII.

Frunță verde ruptă 'n trii,
Eu cunosc voia mândri,
Că cu mine s'ar iubi,
Nu cutéză a vorbi.
— Indrăznește mândra mea,
Că inima mea te vré.
Indrăznește și voiește!
Că inima-mi te poștește.

XXXIV.

Badișor! cu mândre multe,
Până umbli pela tóte,
Te apucă meț de nópte;
Până vii și pela mine,
Ți se face ăiuă bine.

XXXV.

Auđit-am joi la móră,
Că drăguțul mi se 'nsóră.
Insóre-să cu Dumnezeu,
Că mie nu-mi pare reu.
Numa-atâta mi-i cam jele,
C-o știut vorbele mele
Și cu-atâta mi-i cam greu,
C-o știut cuvântul meu.

XXXVI.

Decât în țéră străină,
Cu colac de grâu amână,
Mai bine în satul teu,
Cu pâne de mălai reu.
Că 'n sat străin decât-i mere,
De-ai mánca colac cu miere,
Il mánca cu bânat și jele.
De-ai mánca pită cu vin,
O mánanci tot cu suspin,
Și la inim-ai venin.

Cronică din Geneva.

(Mișcarea intelectuală. — Profesorii și societățile Genevei. — Conferința dlui Fol asupra hydrophobiei (turbarea) și visita sa la laboratorul dlui Pasteur.)

Ar fi cred apröpe de nediscutat, că Geneva din töte timpurile a fost un focar de inteligință și lumină. Aci totdeuna a fost légänul vieții intelectuale; așa dä-mi voe amabile cetitor de a citä in sbor numele in diferitele branche a cätörva ömeni ilustri ce fac fala și mändria acestui canton. Aci este patria lui J. J. Rousseau, aci fu distinsul botanist de Candolle, naturalistul de Saussure, coloristul cel mai mare pöte din timpul seu Calame, etc., și tot din acest légän născu cea mai märetä și cea mai frumösä instituțiune a lumii civilizate: »Crucea Roșie.«

Nu mai departe astädi universitățile Genevei posed ömenii cei mai distinși. Aci este C. Vogt al cäru loc in știință este alätura cu alui Darwin, pentru cursul lui vin studenți din cele patru colțuri a lumii; aci este Schiff o autoritate in physiologie, aci este chimistul Gräbe, physicienul Raul Piete, și autorul a mai multor lucrări și șcrieri importante dl Fol.

Cine ar crede, că Geneva posedă mai bine de 25 societäți științifice și literare, dintre cari cele mai insemnate sünd: Institutul Național genovez, Societatea de hygienä, Soc. de naturalisti, Soc. de progres pentru studii, Soc. de geografie, Soc. de chimie, Soc. de istorie și archeologie, Soc. literarä, Soc. de magnetism etc. Töte aceste societäți au regulat ședințele lor, discutänd cu o ordine perfectä cestiunile ce se agitä in sinul lor; ocupändu-se mult de fond și puțin de formä. Discuțiunile lor töte sünd totdeuna instructive și nici odatä membrii nu fac cestiuni personale. Voiu profita aici ocașunea de a face mulțämirile mele dlui Roget, director la biblioteca de Geneva și președinte al »societäții de progres pentru studii« pentru distinsa amabilitate ce avu de a me introduce in câteva din aceste societäți unde am găsit o a doua școlä.

Afarä de cursurile universitare și de societäțile științifice, se țin mai in fie-ce și cursuri publice; așa sünd câteva zile dl profesor Fol ținü o conferință förte interesantä asupra visitei sale la laboratorul dlui Pasteur la Paris. Dl Fol incepü prin a face introduțiunea physiologicä a turbării, spuse cum acästa böla este de teribilä, și cum ea este mai de redutat decât ori ce afecțiune, mai mult chiar decât phtisia, cu töte că acästa singurä face sä diparä o a treia parte din bolnavi. Se redutözä turbarea nu pentru că este un fel de mörte grea; dar din cauza incertitudinei in care se gäsesc cei mușcați și mai cu semä din cauza netämäduirii acestei böle. Din fericire, de câteva luni remediul este găsit, grație descoperirilor dlui Pasteur. Acest savant a tämäduit până acuma 679 persöne atinse de turbare, ce au vinit la el din töte unghiurile lumii. Un fapt interesant se signalä, acela că la öre-cari animale așa de es. la gäinä turbarea pöte lesne a se curä; animalul astfel ingrigit va fi de aci inainte refractor la virusul turbării. Cät in ceea ce priveșce durata inoculațiunii, ea variezä dupä specie și dupä »localitatea« inoculațiunii, care va fi cu atät mai lungä, cu cät mușcătura va fi mai departe de cap. O mușcäturä la picior d. e. este puțin vätämätöre, neinsemnatä chiar, dar la cap devine förte periculösä. Nu se cunöșce inocula-

țiune mai sigurä a cärei efecte sä fie mai repeđi ca acele ce se fac asupra creerului. Turbarea la epure seu la gusgan se scobörä la o perioädä de inoculațiune de 7 zile, la cäne ea este de 6 szeptämäni, la bou, la maimuță și la om pöte a se prelunđi până la trei luni și mai bine. Dl Fol a contradis superștițiunea ce crede generalminte că primele symptome a turbării se manifestä prin mușcare; este o idee greșitä. Cäncele d. e. nu are frică de apă cum s'a cređut, din conträ s'a observat adese, că aceste animale se aruncä in rüri séu in mäștine, unde simțesc o adeväratä delectare. Symptömele adevärate, acele ce nu ne inșelä nici odatä sünd acele a unei surecitațiuni cerebrale.

Sentimentele afective sünd esagerate; cäncele devine mai afectuos, dar in acelaș timp pare förte neliniștit, deodatä mușcă totul fără rezervä. Boul seu vaca devenind turbat nu mușcă, dar cautä a lovü cu cörnele; epurile, mäta șgärie. Tendința de a mușcă nu este dar un caracter de turbare; dar numai de o specie animalä; böla se terminä in fine prin o paralysis generalä. Proportiunea de indiviđi mușcați cari au turbarea variezä intre o șesime și o optime; s'au vëđut öre-și cari cäni ocașionänd mörtea la acei ce numai ti ranise puțin; alții au fost mușcați fără ca sä presinte nici un accident; trebue dar sä admitem că este o varietate in virulența salivei. Un lucru rëmäne constatat, dice dl Fol, virulența materiilor cerebrale. S'au notat diverse exemple de epidemia turbării, devaständ o localitate in timp de doi séu trei ani, pentru a trece in urmä in localitatea vecinä. Actualminte este o epidemie evidentä care domneșce asupra centrului Franciei, in Savoya, și in cantonul Genevei; acest fapt este probat prin numerul bolnavilor. Eminentul profesor a dat in urmä câteva detaluri asupra procedului Pasteur care consistä a inventä virusul incubatiunii scurte (acela al epurelui) dar impedcänd virulența sa prin uscare. Supt öchii dlui Pasteur dl dr. Grancher inoculözä la noi veniți mäduvä de epure uscatä in timp de 9 zile, a doua și intrebuintözä o mäduvä uscatä de 8 zile, pe urmä de 7 zile și așa mai departe până intr'o szeptämänä. Ultimele inoculațiuni sünd făcute cu o mäduvä ce ar da mörtea promptä la un individ ce nu ar fi preparat. Aceste inoculațiuni causezä impregiurul impunsëturii öre care roșetzä și imfläturä, care nu se intinde cu töte acestea mai mult decât cätiva centimetri.

Afarä de aceea ce priveșce micimea localului, dar maniera cu care serviciul este făcut la laboratorul dlui Pasteur, este mai pe sus de ori ce elogiü. Cinci preparatori, un doctor, sute de animale in diversele periöde de turbare și un laborator perfecționat le gäsim töte aceste la dl Pasteur.

Dl Pasteur, a esprimat dlui Fol de mai multe ori, că un singur etablissement pöte ajunge pentru totä Europa, cheltuelile pentru bolnavi vinind din localități chiar din fundul Rusiei ar fi mult mai inferiöre decât costul și intretinerea unui al doile etablissement.

Trebue sä dicem, că dl Pasteur nu este de loc interesat. El ia plata fixä de 25 de mii de franci pe an: inoculațiunile sünd gratis. Dl Fol a vëđut pe dl Pasteur dänd din punga sa la boloavii säraci banii necesari pentru a se rentörce la locuințele lor.

In resumat a đis dl Fol terminänd, intregul sistem alui Pasteur se întemeiezä pe hypotese de un virus organizat. Cu alți termini de un »microb.« Acest microb de turbare fu găsit de dl Pasteur fără a puté sä-l arete in microscop. Dl Fol a reușit nu numai a-l colorä, dar a-l cultivä, și a inventat aceste culturi cu succes. Dl Pasteur la cererea dlui Fol a binevoit a esperimentä asupra unui animal inoculat de o a doua culturä; savantul frances a declarat colegului

seu din Geneva, că se agităză efectivaminte de turbarea bine caracterisată. Demonstrațiunea este dar făcută. Dl Pasteur a stat câteva ore a examina preparatiunile dlui Fol, pe cari le-a găsit foarte demonstrative. Orecari jurnale ostile dlui Pasteur nu s'au temut in timpul descoperirii dlui Fol de a striga: »Este infundat dl Pasteur.« Sântem mulțămiiți de a constată, că amândoi savanții departe de a fi in discord, n'au făcut in fine decât că au constatat și unul și altul acelaș rezultat, dar pe căi diverse.

Ca elev al dlui Fol, am vedut in laboratorul seu microbi de turbare pe preparatiuni făcute cu culturi a cărui esperință in urmă a arătat virulența. Este posibil, după cum imi dicea dl Fol, și chiar probabil, că o altă metodă de cultură va aduce simplificațiuni in metoda dlui Pasteur și se vor face mai ușor vaccinațiunile contra turbării.

A. Dinga.

Moda.

— Viena.

Capotele ce vin din renumitul magazin de modă parisian Bon Marché sânt drăgălașe, aceste inse mai toate sânt gătite din crepe și dantele. Cu deosebire colorile bleu feyence și Mais sânt represintate foarte la gătirea pëlărilor. Capotele de mai sus sânt decorate și cu panglice fine, câte odată asemenea și cu flori, cari sânt așa de natural lucrate, încât îți vine să le rupi. Flori de acaț, ochiul bouului, erbă și cu deosebire liliac se pörtă.

O asemenea pëlărie purtă țilele trecute prinseșta Stofania. Capotul, ce-i stetea așa bine, eră gătit din paie gălbăie fine, pēna eră cupțușită cu catifea de asemenea colōre, er ca decorațiune avea un buquet de liliac albastru și mărăgăitare.

Garniturele și decorațiunile pëlărilor suse constau aprōpe mai numai din mașne de panglice fine de atlas și crepe, cari de comun armoniează cu colōrea toaletei. Aceste arangiamente de panglice, uneri și de dantele, pene, aripi de paseri și ace de aur, au fost și astă iernă: primăvera inse le ofere mai fine, mai brodate și in mai multe nuanțe. Avēnd câteva mașne de atari panglice, lipsele pentru promenadă sânt pe deplin acoperite.

Capotele decorate cu flori se trag adese cu țull, așa vėđui un model elegant: rose Marechal Niel acoperite cu un vėl argințiu, pëlăria intregă constă din rose.

Pentru câmp și grădine sânt foarte practice pëlăriile de Mouilla cu brodării, precum și cele de paie de Iokohama, ornate cu flori și pompone de chenilie și stofe aurii chinezeșci.

Umbrelele cele mai noue sânt gătite din etamine, moar antic, stofe aurii și orientale și cupțușite cu atlas seu mētasă colorată și sânt astfel intocmite încât la fiecare toaletă se pōte trage pe ele stofa corespundătoare și armonietore. Mănușchiul e gătit din lemn de viorele mirositor, din trestie de bambus seu vișin și e decorat cu o mașnă de atlas, cu pompone de chenilie seu sculptat cu figuri alegorice tăiate in os de elefant.

Eventualele cele mai noue sânt gătite din fular, pene de gășce selbatece seu din pene de găină și se deping pe ele figuri, flori seu fructe. Foarte tare se pōrtă și eventualele orientale din stofe aurii și cu sentințe din coran.

Scutul cel mai nou, ce l'a adus in modă un juvelier vienes e cel țigănesc lucrat din arginț și aur. Stilul acestui scul e foarte curios și constă aprōpe mai numai din bucăți neegale de arginț in formă de rosete printre cari se vėđ figuri foarte caracteristice de aur. Asemene lucrate sânt și brățetele.

Valeria.

Bonbone.

Un bolnav vine să consulte p'un doctor, și oprindu-se in momentul când eră să iēsă din cabinetul lui, i dice:

— Dar, me iertați, dle doctor, mi-ați dat o ordonanță care este tecstual aceeaș cu ordonanța de acum o lună. . . .

Doctorul, rămānēnd pentru un moment zăpăcit, își revine in sine și respunde cu sänge rece:

— Tocmai pentru această, domnul meu, prețul consultațiunii mele este acelaș!

***

Domnul și dōmna sânt la mesă. Dnul este confundat in cetirea unei Reviste: dna oțtează:

— Ah! . . . cum aș voi să fiu o Revistă.

— Și eu, respunde dl, mai cu sēmă când ai fi »La Revue des Deux-Mondes.«

— Și pentru ce? . . . intrebă dna, mirāndu-se.

— Fiind că se schimbă la fiecare cinci-spredece țile.

***

Doi domni vorbesc impreună, cu totul retrași lângă o ferēstră.

— Cāt ai comandat portretul dnei X. . . . ?

— Numai țeece mii de franci. Are să fie gata peste douē luni; până atunci ea are să me uite, și-l va plăti un alt nenorocit!

***

X. . . . vorbiă cu frumoșa domnă Z. . . . despre defectele femeilor.

X. . . se grăbi să dică:

— N'am cunoscut decât numai douē femei cu adevērat perfecte.

— Care este cealaltă? — il intrebă dna Z. . . .

***

Un copil trecea cu muma-sa pe lângă un orb cerșetor.

— Na, George, dă cinci bani acestui nenorocit.

— O! nu dragă mamă, nu ăstuiă, căci n'are să vėđă că i-am dat eu!

Literatură și arte.

Despre novelistii romāni dl Gion serie in »Romanul un curier interesant. Dsa dice, că întocmai ca inainte cu 25—30 de ani, de când au inceput scriitorii noștri a publica novele, ș-acum când novelistii adevērați inavutesc literatura noastră cu mostre de genul acesta, un lucru a lipsit și in mare majoritate a casurilor continuă a lipsi novelei romāne. Acest lucru — condițiune primă a succesului novelei — este modul cu care novelistii pricep alegerea subiectelor, desfășurarea, conducerea scenelor din totalitatea cărora este alcătuit subiectul, intr'un cuvēnt invențiunea, seu dēcă vreți mai bine originalitatea și avuția acțiunii din novelă. Că novela romānă nu are până acum ca însușire de căpētenie o bogată invențiune, ne-o probēză indestul puțina curiositate ce publicul cetitor romān consacără novelor serise in limba noastră. Sânt sigur, ne dicea mai țilele trecute un lacom cetitor al novelor parisiane, sânt sigur că, indată ce am inceput o novela romānă, voi ghieci, după a treia seu a patra pagină, cari vor fi peri-pețile și desnodământul subiectului ce novelistul mi-a espus in primele trei seu patru pagine. Prin urmare, cum vrei și cum ar pretinde novelistul ca eroul lui să me pasioneze, când nici interesul, nici »l'imprevu« al situațiunilor, nici noua formă, novele combinări nu sânt in novelă pentru a sustinē și a inimă din ce in ce mai mult a dōmnea mea. Dēcă cetese pe tinerii noștri novelistii ne dinregul in multe din novelele

lor, fac acésta numai adimentit ici de superbele frumuseți ale stilului, dincolo de fantasticele înfrățiri ale unor cuvinte cari s'ar părē că se bat în capete, mai departe de acele străluciri trecătoare dar puternice, cari nasc în unele scene, pōte fără conștiința novelistului, și cari îmbrăcate cu haina mărețā și plină de pitoresc a stilului, e cu neputință să nu placă. « Observațiunea lacomului consumător de novele franceze e din nenorocire justă. Exploatarea ideii-mume nu a căpētāt încă acea bogată, artistică și fermecătoare varietate a inventivilor noveliști parisiiani. Repet: mulți din noveliștii noștri cāștigă pe cetitor numai prin farmecul stilului. Invențiunea lipsind, interesul cel adevărat lipsește, căci plăcerea ce-ți pricinuește podoba ideii e cu totul alta decât aceea ce-ți pricinuește idea prin ea însăși.

Dragoș și Bogdan. Dl C. Cogălnicean a publicat la București o broșură intitulată »Dragoș și Bogdan.« Autorul acestei lucrări voește să ne probeze, că n'a fost o singură descălecare în Moldova sub conducerea lui Dragoș, ori a lui Bogdan, ori după teoria lui Hurmuzachi a unui Bogdan-Dragoș. După dl Cogălnicean a avut loc doue emigrațiuni seu expedițiuni, una sub Dragoș și alta sub Bogdan, ambele pe timpul regelui maghiar Ludovic. Pe când cel dintău a înfrunțat Moldova, pentru a ne exprima astfel, din temelie, intrunind diferitele elemente românești din acéstă țeră și dându-le o organizare politică, sub suzeranitatea ungară, cel de al doilea a întemeiat domnia națională independentă, scuturând jugul supremației maghiare. Și din acest punct de vedere, expedițiunea lui Bogdan pōte fi, cu drept cuvēt, privită ca mai însemnată decât aceea a predecesorului seu.

Cura naturală, seu metodu curei cu apă rece, s'a pus deja sub tipar și până în 20 iunie se va trimite P. O. prenumerați și până atunci se primesc și prenumerațiuni cu 55 cr. exemplarul. Acest opșor se recomandă fiecărui om cu familie și locuitor la sate, — ba și multor jūni — dar cu deosebi P. st. domni preoți, notari și învățatori dela sate, unde nu se prē ață medici la îndemână și până la sosirea unui medic în casuri urgente, se vor putē folosi de acest îndrumar practic în felul seu, care se pōte abonā în terminul mai sus indicat dela autorul Grigoriu T. Miculescu în B. Szarvas, comitatul Békés, precum și la tipografia Alexi în Brașov și la tōte librăriile și redacțiunile românești din patrie, ēr dela 8 esemplare abonate, al 9-lea se dă gratis; prețul unui esemplar în licrărie va fi 80 cr. v. a.

„Intrebări și răspunsuri de distracție, seu cele mai plăcute și mai frumoșe glume ale societății.“ Sub acest titlu va apăre în curēnd o cārtică pentru toți aceia, cari doresc a-și petrece orele libere, cât mai plăcut, în societatea junelor seu junilor. Editorul și redactorul cārticelei din cestiune, dl Iosif Barb din Recita-montană, serie »Gazeta Poporului,« a arangiat astfel materialul, că: societatea care dorește a-și petrece cu cārticica acéstā, alege, seu cu aclamațiune, seu cu majoritate un întrebător, căruia i se dă apoi cārticica în mână. Cuprindēnd inse cārticica 30 de întrebări și fiecare întrebare 45 de răspunsuri, societatea are să formeze un șir seu cerc, ēr cele 45 de numeri se așeză în un săculeț. Intrebătorul ia acum cārticica la mână și adresează prima întrebare. Juna seu junele întrebat trage un numer din săculeț, îl pronunță și-l și arată celor de față, ēr întrebătorul cetește răspunsul, ce se ață sub numerul deja tras. O persōnă pōte să tragă până la trei numeri unul după altul, ca prin acea să devinā răspunsurile unei delectătoare pentru societate. După ce a primit întreaga societate răspunsurile la prima întrebare, trec

intrebătorul la a doua, a treia și așa mai departe până la finea întrebărilor, după ce apoi se pōte repetā din nou, Numerii trebuie de aceea trāși și nu simplaminte spuși, pentru că se pōte ușor întâmplā, cumeā ore-cine să fi repetat cārticica de mai multe ori, și, însemnându-și răspunsurile mai potrivite pentru dēnsul, să se folosescă de acele. Așa inse numai sōrtea i dă numerul în mână.

Literatura română în Bucovina. Din o corespondință din Bucovina a »Gazetei« scōtem următoarele șire: »Ca să ve dau o iconă esactă despre situațiunea ce voi a o caracterisā, ve rog să binevoiți a crede, că preoții cei mai bētrāni au uitat cu totul limba română și o vorbesc cu greu numai în biserică — când e vorba de colaci mulți, de praznice, de nunți grase și de ingropăciuni; cei tineri se deprind dela bētrāni; ēr unele dintre preotesele române, ale căror mame umblau cu vr'o cāțiva ani îmbrăcate în cātrinți, își declarā franc și fără a se roși cătuși de puțin că: se delecteză mai cu plăcere cu lectura germană, și astfel își dau ochii a vedē cum se cultivă gustul estetic de secul frumos român la noi în Bucovina, cu scrieri — cam de următorul calibru: »Don Quizot« tradus în germaneșce din limba spaniolă, »Madam Pantalon« de Paul de Coc, »Eine Nacht in Venedig,« »Die Blutrache,« »Die Verschwörung,« »Die Nihiliste,« »Die Räuber,« »Die Doppelmörderin,« »Die Verführer,« »Die Entführer« etc. Pe Vasile Alecsandri, regele poesiei române, nu-l cunosc preotesele române din Bucovina.«

Biroul geologic român din București a publicat, în limba franceză, Nr. 1 al anuarului seu pe 1884. Acest volum conține: raportul sumariu al geologiei județelor: Buzău, Vlașca, Râmnicul-Sărat, Olt, Teleorman, Putna și Muscel; analize chimice de minerale și ape minerale; raportul comitetului geologic român adresat comisiei internaționale de geologie asupra unificării nomenclaturii geologice și o planșă geografică. Pe lângă studiile până acum publicate, biroul geologic român are sub presă studiile asupra geologiei județelor Roman, Băcău, Nēmțu, Tecuci, Dorohoi și Suceva, precum și mai multe charte geologice.

Teatru și musică.

Trupa Petculescu în Hațeg. Singura trupă teatrală ambulată ce avem, a dlui Petculescu, jōcă acuma la Hațeg, unde a început șirul reprezentațiunilor sale cu drama »Orbul și nebuna« de Al. Dumas. Trupa în timpul din urmă a făcut progres mare și s'a mai întărit cu membrii noi. Reprezentațiunea a avut succes cum se cade și a fost bine primită din partea publicului adunat. Au jucat bine dl Olărean în rolul orbului, ēr dna E. Vitali a interpretat cu succes rolul nebunei. A fost bun și dnii Dobricean ca doctor, Petculescu ca marchisul de Mazara și C. Vitali ca contele Falerno; ēr dna Dobricean ca copil a fost amabilă. Trupa merită spriginire, de aceea credem că și reprezentațiunile următoare au fost bine cercetate.

Escursiune artistică la Mercurea. Ațlăm din »Telegr. Rom.,« că corul teologilor din seminariul Andreian din Sibiu va face în serbătorile Rusaliilor o escursiune la Mercurea, sub conducerea zelosului profesor de musică și cāntări dl George Dima. A doua zi de Rusalii corul va cāntā în biserică română gr. or. de acolo liturgia compusă de dl Dima; ēr sēra va fi un concert în localul școlei evang. luterane după un program compus, din considerare la numerosul public german, din piese micste, parte române, parte

și germane. Vinitul curat va fi destinat pentru școala română gr. or. din Mercurea.

Concert in Banat-Comloș. Corul vocal al plugarilor români din Banat-Comloș, va da acolo la 1/13 junie un concert cu programa următoare: 1. Humpel: »Diua triumfală« quartet. 2. »Sêmțemânt« solo de dșora J. Jancoviciu. 3. J. Jancovescu »Trecerea Dunării« poezie declamată de V. Stanciu. 4. Bosco J. »Cătă frunză« solo de dna E. Vuia. 5. Brendus: »Cu dor« quartet. 6. »Adio la Carpați« solo. 7. I. Popfiu: »Stefan cel mare și mama lui« poezie declamată de dșora J. Jancoviciu. 8. C. Porumbescu: »Hora Sinăi« quartet. 9. »Ancă odată« solo de dna E. Vuia. 10. I. Grozescu: »Florea lui Petac« poezie declamată de V. Cumpănaș. 11. I. Bralean: »Domnul Tudor« solo de I. Popescu. 12. »Mersul armatei române« quartet. Tote piesele-quartete se vor esecuta din partea corului vocal; sub dirigința dlui Iuliu Vuia. După concert va urmă joc.

La București acuma se jôcă numai in teatrele de veră, arangiate prin grădinile publice, la Rașca, Stavri și in otelul Dacia. La Dacia s'a jucat dșile trecute »Lipitorile Satului« cu Millo. La Rașca reprezentatiunile se vor incepe duminică, cu o trupă mare și reportoriu bogat. Mercuri s'a dat in grădina Teatrului Dacia o reprezentatiune estraordinară cu concursul dômnelor Frosa Sarandi, Ana Gr. Manolescu, dnii Gr. A. Manolescu și alți artiști și artiste. Spectacolul s'a compus din »După mörtea mea,« »Odă la Elisa« și »Tales-Balmeș.«

Concertul dlui D. Popovici, dat sâmbătă sêra in sala Ateneului din București, a dovedit într'un mod strălucit, spune »România Liberă,« progresele ce iubitul nostru compatriot a realizat in studiile urmate la Viena. Dsa va sta ca o mărturie necontestată despre puterea muncii ajutată de însușiri deosebite.

Ce ă nou?

Șciri personale. *Majestatea Sa* a dăruiit bise-ricii gr. cat. române din Bel, comitatul Biharia, din casetta sa particulară, 100 fl. — *Archiducele Albrecht* a amănat vinirea sa la Oradea-mare, anunțată de noi in nrl trecut. — *Episcopatul gr. cat. român,* primit de Pontificale de Roma la 29 maiu, a plecat de acolo la Paris, de unde are să sosescă acasă dșilele acestea. — *Dra Elena Teodorini* a hotărît să-și cumpere o moșie in România. — *Dl Cornel Pop Păcurar,* fostul redactor respunđător al »Tribunei,« după cum aflăm din acelaș diar, dșilele trecute s'a presintat la Năsêud unde-și va petrece anul de inchisóre.

Hymen. *Dl Ioan H. Botean,* teolog absolut de Budapeștă, din Beclean, in 30 maiu st. n. s'a cununat cu dșora Maria Alexa, fiica unui popöran din Bretea, lângă Beclean. — *Dl Eliseu Bărbos,* invêțător gr. cat. in Borșa, in luna trecută ș-a serbat cununia cu dra Veronica Nestor tot de acolo, in Butene lângă Huedin.

Despre școala de fete din Sibiu a Asociațiunii transilvane. Cassariul asociațiunii arată in ședința din urmă a comitetului, că fondul pus până acum la dispozițiune pentru zidirea școlei de fete, precum și colectele incurse pentru acest scop fiind secate, êr pe de altă parte fiind a se plăti arhitectului o parte din rata a 7-a, rata a 8-a întregă, și având a se reținé suma de cautiune, tôte la olaltă in sumă de apröpe 14000 fl., mai departe fiind trebuința, pentru esecutarea reparaturelor la casa asociațiunii, de suma de 7000 fl. v. a. cere imputernicire dela comitet pentru facerea unui imprumut la fondul asociațiunii prin vinderea de efecte. — Comitetul decide: a) Suma

de 7000 fl. v. a. pentru reparaturi să se acopere prin vëndarea de valori. b) Suma recerută pentru plătierea ratelor arhitectului să se procure prin vëndarea de efecte ale asociațiunii și să se țină in evidență ca imprumut dat școlei de fete. Față de acest conclud membrul B. P. Harșian, cere a se trece la procesul verbal al ședinței următörea părere: »Considerând că prin adunările generale s'au votat numai 40000 fl. in scopul edificării școlei; considerând că până acuma s'au spesat cu 6000 fl. mai mult peste suma votată de adunările generale; considerând că prin acele sume, precum și prin suma de 28,715 fl. 29 cr., spesată cu cumpărarea casei dela Göbel et cons. fondul asociațiunii este apröpe de secat, — nu me pot invoici ca in scopul edificării școlei de fete să se mai dea alte sume din fondul asociațiunii, sub nici un titlu, pentru că la cas contrariu ar fi necesitată asociațiunea a denegă ajutöarele și stipendiile, de cari s'au împärtășit până acuma tinerimea lipsită de ajutöre.

Despre emigrarea in România cetim in »Transilvania« redeclată de dl George Baritșu: Astăzi nu esistă numai migrațiune de profesori seu candidați de profesură, nici numai de medici, ingineri, încă și juriști și teologi: ei acea migrațiune s'a întins mai vërtoș dela 1879 încöce și peste o mulțime de studenți, din cari unii merg pela cele doue universități din București și Iași spre a-și continuă și complini studiile de specialitate, care să le asigure pânea de tôte dșilele; cei mai mulți inse impöröză gimnasie, licee, școle agronomice și comerciale, parte mare din ei luptând cu lipsa și sărăcia, precum au luptat și in patria lor natală, era cei cari ies la liman, amărțiți in sufletele lor, nici nu vor să audă de patria lor natală care i-a aplecat la peptul ei cel doios. Acei mulți cari se aplică la comerici și la agricultură pe picior mare, sânt și mai indolenți cătră locul nașcerii lor; era după ce s'au indigenat in România, unii din ei ajung deputați și senatori; in acest cas nici să le pomenești că se trag din Ardel seu din Ungaria, că nu le place, și se pare ca și cum i-ar luă fiori. Acea instrăinare se esplică, dară nu merită nici o laudă. Familii mari ca Vacareșcii, Câmpinenii, Dudeșcii, trecute odinöră din Ardel n'au urmat așa. Aceste emigrări pot să fie de mare folos României; pentru noi cei de aici sânt o adevărată spoliatiune a elementului românesc de avuția intelectuală, care nu se pöte cumpeni cu milione in bani.

Petrecerea de veră in Alba-Julia, anunțată și de noi in nrl trecut, a avut un succes deplin. Danțul s'a inceput la patru ore după miédădi cu Ardelena, s'a jucat și Romana. Un public förte frumos a luat parte. Cadriul a fost jucat de 30 de părechi. Dintre dame au fost de față dômnele: Elena Tordășan, Ana Patita, Zoita Pipoș, Roșca, Cașolțan, Pop, Hoprich și dșorele Otilia Cașolțan, surorile Marciac, tôte trei in costum național, Elena Pipoș, Claudia Pop, Gliceria Pipoș, Victoria Roșca, Elena Hoprich, Eufrosina Pipoș, Mariți Hoprich. Petrecerea s'a incheiat după międul noptii. Vinitul curat a fost destinat in folosul școlei gr. or. de acolo.

Junialuri. *La Brud* elevii dela gimnasiul gr. or. român au arangiat la 6 junie o petrecere de veră la Podul Goșii; vinitul a fost destinat pentru fondul elevilor bolnavi dela acel gimnasiu. — *La Abrud* Reuniunea femeilor române a ținut la 6 junie o petrecere in Praterul Abrudului. — *La Veza* in Ardeal sucomitetul despărțemântului XX al Asociațiunii transilvane a anunțat pe luni in 14 l. e. n. o petrecere de veră in folosul Asociațiunii.

O fundațiune nouă. Fostul c. r. cancelist in pensiune Grigorie Hangea din Maer lângă Năsêud, a lăsat prin testament in administrațiunea Asociațiunii

transilvane suma de 1000 fl., depuși în cassa de păstrare »Aurora« din Năsăud, pentru înființarea unui fond de stipendii cu numele »Grigorie Hangea«, după moartea soției sale, și 50 fl. v. a. în favorul academiei române de drepturi. Cât pentru acesta din urmă sumă în codicil dispune ca ea să se folosească ca un mic temei la înființarea unei reuniuni române de sodali, seu de industrie peste tot, seu să se dea ca ajutor unei asemenea reuniuni existente, după cum comitetul asociațiunii va afla mai cu cale. Comitetul Asociațiunii, primind administrațiunea acestei fundațiuni, a hotărât, ca suma de 1000 fl. depuși la cassa de păstrare »Aurora« să se vînzuleze, avînd a se plăti văduvei, pe cât timp va fi în viață, dela cassa institutului »Aurora« numai interesele după acel capital.

Adunare învățătorească. Învățătorii și o parte din preoțimea tractului Betlean s'au intrunit în luna trecută într'o adunare în satul Cocui, sub presiul protopopului M. Făgărășan, fiind secretar dl I. H. Botean. Cu asta ocaziune învățătorul Luca Blaga ținu o prelegere practică cu școlarii sei despre desvoltarea sunetului »s.« Apoi învățătorul Simeon Dragan ș-a cetit lucrarea intitulată »Cum pôte să-și facă învățătorul propunerea sa religioasă.« Viitorea adunare se va ține în comuna Șirég. Ca prelegere practică s'a ales tema »tractarea obiectelor din școlă;« ér ca disertațiune »raportul bisericii față cu școlă și chie-marea acesteia« propusă de învățătorul Ioan Russu.

Esposiția din Cernăuți. Informațiunile ce le primim din Cernăuți, scrie »Rev. Pol.« ni spun, că construirea edificiilor pentru esposițiunea provincială s'a început. De și terminul anunțarilor se estinde numai până la ultima junie, numerul lor este până acuma încă ne'nsemnat. Pentru secțiia industrială s'au anunțat până acuma ceva peste 150 de espunători, din cari cei mai mulți sînt din Viena și Budapesta. Se vede, că industriașii noștri nu pré au cu ce să iasă în fața lumii. Pôte să și fie, că nu s'au grăbit cu anunțarea, pentru că-s acasă, ș-o pot face și în ultimul moment. Ne-am bucură, decă presupunerea din urmă va fi cea adevărată. Nici secțiia agricolă a esposiției nu stă până acuma mai bine; și țera noastră este mai numai agricolă. Activitatea comitetelor ar trebui să fie mai mare. Poporul a sărăcit și, drept vorbind, nici nu înțelege scopul esposiției. De aceea trebuie să fie luminat la timp, ca să-și pôtă prepara obiectele de espus. Numerul Românilor espunători trebuie să fie cât se pôte de mare, pentru că numai astfel vom probă lumii, că Bucovina este țera românească, că locuitorii ei sînt ômeni vrednici și că pot ceva.

Comitetul societății „Școlă Română“ din Sucéva a hotărât, să împărtășcă în luna lui septembrie a fiecărui an mai multe premii dela 15 fl. până la 50 fl. v. a. pentru acei învățători dela școlile populare de prin satele și țergurile Bucovinei, cari vor face cu școlarii din țara lor examenul de primire în casa întie românească dela gimnasiul din Sucéva cu succese bune. După ce acestor premii va atărnă: 1. Dela numerul școlarilor; 2. Dela secul bun cu care vor face ei examenul de primire; 3. Dela starea lor materială, adică: decă acésta va ajunge, ca băeții să pôtă urmă studiile la gimnasiul din Sucéva fără vr'un ajutor mai insemnat din partea societății Școlă Română.

Șciri scurte. La Șmaia stagiunea de veră a început: în serbătorile trecute a fost lume multă; tôte casele sînt inchiriate. — La Hodac despărțământul S. Regin al Asociațiunii transilvane va ține în 14 junie adunarea sa de estimp, sub presiul dlui director Patriciu Barbu.

Ghicitură de semne

de Ida Handrea

+u:§ 8u||e||i ?e :a+? i: ^éla:
+i 8e a□iá : *o||*é:§ au:
+u:§ 8u||e||i ?e :u au :u*é
+u:§ 8u||e||i ?e :u +e +;u:

a+§=e^ 8e 8u||e||i a*||e
4a? a+?u:+e : ie:§u^ *eu
:i*é:i :i*é:i :u ^e +?ie
8e ?a§ +â:§u^ 8u*é:e§eu
?a||o^ +?o□

Terminul de deslegare e 24 juniu. Ca totdeuna și de astă-dată se va sorti o carte între deslegători.

Deslegarea ghiciturei de șac din nr. 11.

Viorică depe vale.
Drag odor venit din țiori;
Înainteia sorei tale
Tu pleci capul printre flori.

Eu ca tine jos în lume
Am a trece, pe sub vînt,
Și ca tine fără nume,
Me voi duce în mormînt.

Înse tu în frumusețe
Strălucit-ai un minut,
Eu în scurta mea junete,
Đi ferice n'am avut.

Deslegare bună ne-a sosit dela dómnele și domnișorele: Ana Stefju n. Roman, Fira Serafin n. Pop, Aurelia G. Lazariu, Elena d' Orbonaș, Lucreția Vermeșan, Iulia Darius, Cornelia Densușan, Ida Benedec, Maria Bratta, Vióra Milloi, Victoria Mircea, Eufrosina Popescu, Zoe Dimbu, Amalia Crișan și dela domni Nicolae Cadeleu, Ioan Oprean și N. Martinovici.

Premiul fu dobândit de dra Elena d' Orbonaș în Geoagiu-de-jos.

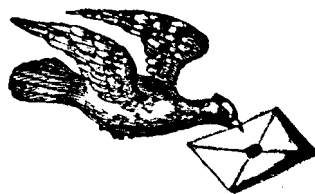
Poșta Redacțiunii.

Dnei M. P. în I. Am primit.
Ve mulțămim. În anul vîtor.

Dlui I. B. în S. Am primit lóia, care ne-a remprospetal conversațiunea din vîra trecută. Ar fi înse mai bine să scrii dta o notiță în cauza acésta; vom publică-o îndată.

M. Dateș. Ce e cauza țicerii lungi?

Viena. Cronica a sosit tîrđiu pentru numerul acesta.

Călindarul săptămânei.

Încep. sept.	Călindarul vechiu	Călind nou
	Dum. Rosațiilor, Ioan c. 7.	
Duminică	1 (f) Pogor. S. Spirî	13 (f) P. S. D.
Luni	2 (f) P. Nichifor Pair.	14 (f) Vasîlie
Mărți	3 Muc. Lucian	15 Vît
Mercuri	4 S. P. Mitrofan	16 Beno
Joi	5 M. Dorotea	17 Adolf
Vineri	6 Cuv. P. Visarion	18 Gervasiu
Sâmbătă	7 Muc. Teodot	19 Iuliana

➡ Apropriându-se sfîrșitul treilunîndului, rugăm pe toți aceia cari încă nu ș-au plătit abonamentul, să binevoiescă a-l refu, căci în cazul contrar la 1 julie le vom sistă espedarea foi.

Proprietar, redactor respunțător și editor: **IOSIF VULCAN.**

Cu tipariul lui Otto Húgel în Oradea-mare.